

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

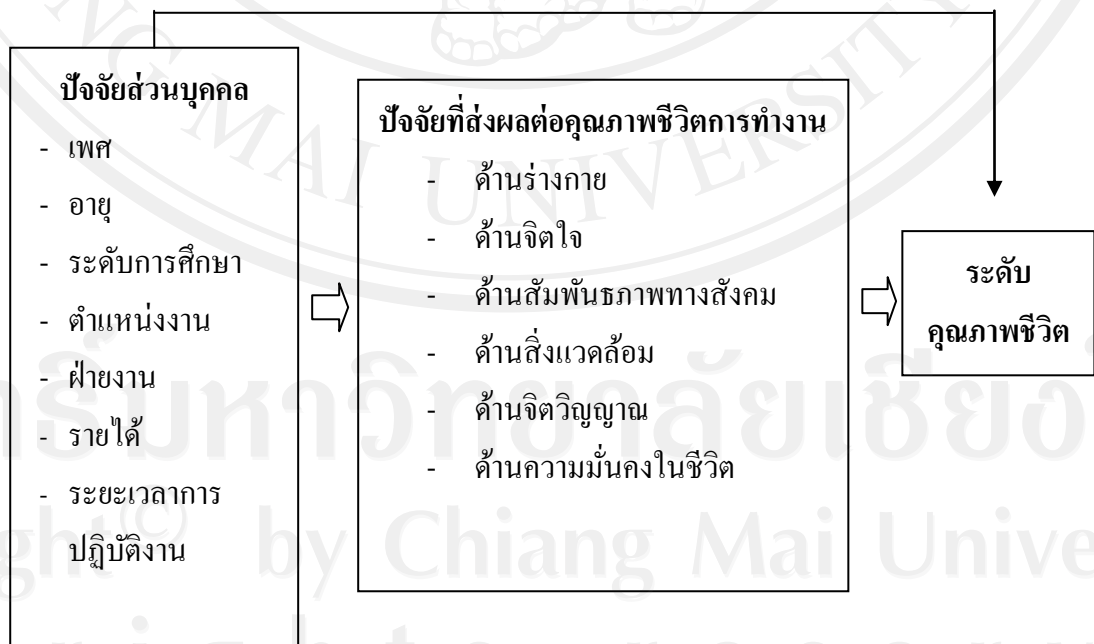
การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด ในครั้งนี้มีระเบียบวิธีการศึกษา ได้แก่ ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ สถานที่ใช้ในการดำเนินการและรวบรวมข้อมูล และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

3.1 ขอบเขตการศึกษา

3.1.1 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษานี้ ประกอบด้วย การศึกษาระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน และปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยพิจารณาจากระดับความคิดเห็นของพนักงานบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด โดยใช้กรอบแนวคิดการศึกษาของสถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ ด้านความมั่นคงในชีวิตและด้านภาพรวม ทั้งนี้สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังภาพ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงาน

3.1.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คือ พนักงานของบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด ที่อยู่ 263/1 หมู่ 10 ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีพนักงานทั้งหมด 258 คน ประกอบด้วย พนักงานระดับปฏิบัติการ 229 คนและ พนักงานระดับบังคับบัญชา 29 คน (นุสรุ อุดล, 2554: สัมภาษณ์)

3.1.3 ขนาดตัวอย่างและวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง

ในการศึกษาค้างนี้ กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 154 ราย โดยใช้ตารางคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ R.V. Krejcie และ D.W. Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549: 51) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 154 ราย ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549: 61) โดยจัดหน่วยประชากรออกตามตำแหน่งเป็น 2 กลุ่ม คือ พนักงานระดับปฏิบัติการ 229 คนและพนักงานระดับบังคับบัญชา 29 คน เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางที่ 3 แล้ว (พนักงานระดับปฏิบัติการ 137 คนและพนักงานระดับบังคับบัญชา 17 คน) ผู้ศึกษาใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่มอีกครั้ง

ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

ระดับตำแหน่ง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
พนักงานระดับปฏิบัติการ	229 คน	137 คน
พนักงานระดับบังคับบัญชา	29 คน	17 คน
รวม	258 คน	154 คน

3.2 วิธีการศึกษา

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้างนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด จำนวน 154 ราย
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทำการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย ฐานข้อมูลและเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ฝ่ายงาน รายได้ และระยะเวลาการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานซึ่ง แบ่งออกเป็น 6 ด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตวิญญาณ และด้านความมั่นคงในชีวิต โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย	จำนวน 6 ข้อ	ได้แก่ ข้อ 1 – 6
2. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	จำนวน 9 ข้อ	ได้แก่ ข้อ 7 – 15
3. คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม	จำนวน 9 ข้อ	ได้แก่ ข้อ 16 – 24
4. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน 9 ข้อ	ได้แก่ ข้อ 25 – 33
5. คุณภาพชีวิตด้านจิตวิญญาณ	จำนวน 11 ข้อ	ได้แก่ ข้อ 34 – 44
6. คุณภาพชีวิตด้านความมั่นคงในชีวิต	จำนวน 9 ข้อ	ได้แก่ ข้อ 45 – 53

ลักษณะคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ให้เลือกตอบจากระดับความคิดเห็นจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยมีทั้งข้อความเชิงบวก (Positive) หมายถึง ความหมายของข้อความนั้นสอดคล้องกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด และข้อความเชิงลบ (Negative) หมายถึง ความหมายของข้อความนั้นตรงข้ามกับความหมายของตัวแปรที่ต้องการวัด เพื่อป้องกันการมีอคติ (Bias) ในการตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานด้านภาพรวม

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

3.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และใช้สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ ค่า T-Test และ One-Way ANOVA พร้อมทั้งวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานบริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด และการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุ (Linear Regression Analysis) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงาน โดยลักษณะของ

แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแต่ละด้านจะเป็นการให้ระดับความสำคัญด้วยคะแนน (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อความทางบวก 51 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

กลุ่มที่ 2 ข้อความทางลบ 3 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
มากที่สุด	1
มาก	2
ปานกลาง	3
น้อย	4
น้อยที่สุด	5

เกณฑ์การแปลผล โดยทำการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและแปลความหมายของคะแนนทั้ง 5 ระดับค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการคำนวณอันตรภาคชั้นเพื่อแบ่งช่วงระดับค่าเฉลี่ย (กัลยา วาณิชบัญชา, 2547: 29) ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.8$$

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นในแต่ละระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลผลระดับความคิดเห็น
4.21 - 5.00	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
2.61 - 3.40	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.80	มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย	แปลผลระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน
4.21 - 5.00	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 - 4.20	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับมาก
2.61 - 3.40	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.80	มีคุณภาพชีวิตการทำงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD) เป็นการวัดการกระจายทางสถิติที่เป็นปกติทั่วไป ใช้สำหรับเปรียบเทียบค่าต่างๆ ในเซตข้อมูลว่ากระจายตัวออกไปมากน้อยเท่าใด หากข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ใกล้ค่าเฉลี่ยมาก ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก็จะมีค่าน้อย ในทางกลับกัน ถ้าข้อมูลแต่ละจุดอยู่ห่างไกลจากค่าเฉลี่ยเป็นส่วนมาก ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานก็จะมีค่ามาก และเมื่อข้อมูลทุกตัวมีค่าเท่ากันหมด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจะมีค่าเท่ากับศูนย์ นั่นคือไม่มีการกระจายตัว คุณสมบัติที่เป็นประโยชน์อย่างหนึ่งก็คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้หน่วยอันเดียวกันกับข้อมูล (วิกิพีเดีย, 2554 : ออนไลน์)

ในส่วนของการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) นั้น จะเลือกใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรสองตัวที่เป็นอิสระต่อกัน (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541:314) โดยมีการกำหนดค่าตัวแปรในสมการ ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	เป็น	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum X$	เป็น	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (X)
	$\sum Y$	เป็น	ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (Y)
	$\sum XY$	เป็น	ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	เป็น	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1
	$\sum Y^2$	เป็น	ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2
	N	เป็น	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง $-1 < r < 1$ ดังนี้

1. ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม
2. ค่า r เป็นบวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่มขึ้น Y จะเพิ่มด้วย แต่ถ้า X ลด Y จะลดลงด้วย
3. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ถ้า $r = 0$ แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย
6. ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อย

กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์
รัตนะ, 2541: 316) กำหนดไว้ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	แปลผล
0.91 - 1.00	มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก
0.71 - 0.90	มีความสัมพันธ์ระดับสูง
0.31 - 0.70	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
0.01 - 0.30	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในส่วนการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Linear Regression) นั้น เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยหรือตัวแปรอิสระตัวใดบ้างที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552:355) ในที่นี่จะนำมาใช้สำหรับวิเคราะห์เพื่อวัดระดับอิทธิพลของปัจจัยทั้ง 6 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม กำหนดค่าตัวแปรในสมการ ดังนี้

$$Y = b_0 + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + b_5 X_5 + b_6 X_6$$

เมื่อ Y = คุณภาพชีวิตการทำงานในภาพรวม

b_0 = ค่าคงที่

$b_1, b_2, b_3, b_4, b_5, b_6$ = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ของตัวแปร $X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6$

X_1 = ปัจจัยด้านร่างกาย

X_2 = ปัจจัยด้านจิตใจ

X_3 = ปัจจัยด้านสัมพันธภาพทางสังคม

X_4 = ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

X_5 = ปัจจัยด้านจิตวิญญาณ

X_6 = ปัจจัยด้านความมั่นคงในชีวิต

3.3 สถานที่ใช้ในการดำเนินการและรวบรวมข้อมูล

สถานที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. บริษัท พิบูลย์คอนกรีต จำกัด ที่อยู่ 263/1 หมู่ 10 ตำบลแม่แฝก อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และ
2. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึง กันยายน พ.ศ. 2554

โดยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ตุลาคม 2554 ถึงเดือน มกราคม 2555